

ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΑΘΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ

Συνεχίζουμε και στο ΜΑΘΗΜΑ αυτό την μελέτη του σημαντικού αυτού θέματος, των σχέσεων των δύο φύλων, μέσα από έργα του Λυρικού Θεάτρου.

Υπενθυμίζουμε ότι στον χώρο του θεάτρου έχουμε δύο μεγάλες κατηγορίες. Τό Θεάτρο Πρόζας και τό Λυρικό Θεάτρο, όπερα και όπερέτα.

Στό Θεάτρο Πρόζας ανήκουν και τά ποιητικά έργα του αρχαίου δράματος, τά έργα του Σαίξπηρ, «Ό Έρωτόκριτος» του Βιτσέντζου Κορνάρου και άλλα έργα ποιητικής γραφής.

«ΡΕΑ» του Σπύρου Σαμάρα.

Πράξη Πρώτη

Ό υπόθεση διαδραματίζεται στην Χίο, περίπου τό 1400. Σέ ένα καλλιμάρμαρο στάδιο Έλληνες, Γενουάτες, Ένετοί, Σαρακηνοί και Τουρκοί ζητωκραυγάζουν τόν Έλληνα άθλητή Λυσία. Τόν νικητή στέφουν ή Ρέα, σύζυγος του Γενουάτη κυβερνήτη Σπινόλα και ή Δάφνη, κόρη του από προηγούμενο γάμο. Ό Ρέα τρέφει κρυφό έρωτα για τόν Λυσία, γεγονός που γνωρίζει ό βενετός ταξίαρχης Γουάρχης, επίσης έρωτευμένος με την γυναίκα του Σπινόλα. Ό Γουάρχης φανερώνει στην Ρέα ότι γνωρίζει τό μυστικό της. Ταυτόχρονα της έξομολογείται τόν έρωτά του και της χαρίζει ένα δαχτυλίδι με μαγικό, θανατηφόρο φίλτρο. Μόνοι, μέσα στην νύχτα, ή Ρέα και ό Λυσίας ζούν στιγμές έκστασης. Με την ανατολή του ήλιου φτάνει ή Δάφνη.

Πράξη Δεύτερη

Προφασιζόμενος λόγους πολιτικής συμφιλίωσης ό Γουάρχης προτείνει στον Σπινόλα να δώσει στο Λυσία ως σύζυγο την κόρη του Δάφνη. Ζητούν τή γνώμη της Ρέας που δέν μπορεί να άρνηθεί. Φτάνει ό Λυσίας, όμως μόλις άκούει από τά χείλη της άγαπημένης του την συγκατάθεσή της για τόν γάμο του με την Δάφνη άποφασίζει να φύγει από τό νησί. Μόνη μαζί του ή Ρέα έξηγει την άλήθεια. Φτάνει ό Γουάρχης που την έκβιάζει πως θα άποκαλύψει τό μυστικό της εάν εκείνη δέν του δοθεί. Ό Ρέα τόν σημαδεύει με την περόνη που κρατεί την κόμη της και εκείνος όρκίζεται έκδίκηση.

Πράξη Τρίτη

Νύχτα τῆς τρίτης ἡμέρας. Ἀκούγεται τό τραγούδι ἑνός ναύτη. Ἡ Ρέα εἶναι ἀποφασισμένη νά ἀκολουθήσει τόν Λυσία μακριά ἀπό τήν Χίο. Τά σχέδιά του χαλᾶ ὁ Γουάρχης πού σκοτώνει τόν ἥρωα. Μέσα στήν ἀπόγνωσή της ἡ Ρέα δηλητηριάζεται ἀνασαιίνοντας τό μύρο τοῦ θανάτου ἀπό τό δαχτυλίδι πού τῆς εἶχε χαρίσει ὁ Γουάρχης.

«ΜΠΟΕΜ» τοῦ Τζάκομο Πουτσίνι.

1η ΠΡΑΞΗ

Παρίσι, παραμονή Χριστουγέννων. Ὁ ποιητής Ροντόλφο καί ὁ ζωγράφος Μαρτσέλλο, δύο φτωχοί καλλιτέχνες, ἐργάζονται στήν κρύα σοφίτα τους. Τούς ἐπισκέπτονται δύο φίλοι: ὁ φιλόσοφος Κολλίνε καί ὁ μουσικός Σονάρ. Ἡ παρέα ἀποφασίζει νά πάει στό Καφέ Μομύς νά περάσει τό βράδυ της. Οἱ τέσσερις ἀποφεύγουν τόν σπιτονοικοκύρη, πού ἐμφανίζεται ἀναπάντεχα καί ξεκινοῦν. Μονάχα ὁ Ροντόλφο μένει γιά λίγο πίσω, προκειμένου νά ὀλοκληρώσει ἕνα ἄρθρο πού ἔγραφε. Κτυπᾶ ἡ πόρτα καί ἐμφανίζεται ἡ Μιμή, μία ράφτρα πού ζητᾶ φωτιά νά ἀνάψει τό κερί πού ἔχει σβῆσει. Ἡ θερμή φλόγα πού τῆς προσφέρει ὁ Ροντόλφο ἀνάβει περισσότερο: ὁ κεραυνοβόλος ἔρωτας διακόπτεται μονάχα ἀπό τίς φωνές τῶν συντρόφων τοῦ ποιητῆ, πού τόν καλοῦν νά τούς ἀκολουθήσει.

2η ΠΡΑΞΗ

Ὁ Ροντόλφο καί ἡ Μιμή συναντοῦν τήν ὑπόλοιπη παρέα στό Καφέ Μομύς, στή ζωντανή παρισινή περιοχή Καρτιέ Λατέν. Μικρή ταραχή προκαλεῖ ἡ εἴσοδος τῆς Μουζέττας, πρώην ἐρωμένης τοῦ Μαρτσέλλο, πού τώρα συνοδεύεται ἀπό καινούργιο, εὖπορο θαυμαστή. Ἡ Μουζέττα δέν ἀργεῖ νά ξεφορτωθεῖ τόν πλούσιο ἄνδρα γιά νά πέσει καί πάλι στήν ἀγκαλιά τοῦ Μαρτσέλλο. Ὅταν φθάνει ὁ λογαριασμός γιά ὅσα ἔχει καταναλώσει, ἡ ἀνέμελη παρέα τό σκάει καί ἀφήνει τόν θαυμαστή τῆς Μουζέττας νά πληρώσει τά ἔξοδα.

3η ΠΡΑΞΗ

Ἐημερώματα, ἕνα κρύο πρωινό τοῦ Φεβρουαρίου ἔξω ἀπό μία ταβέρνα στά ὄρια τοῦ Παρισιοῦ. Ἡ Μιμή ἔρχεται ἀναζητῶντας τόν Μαρτσέλλο. Βήχει ἀφόρητα καί τοῦ ἀφηγεῖται τά βάσανά της μέ τόν Ροντόλφο, πού ζηλεύει παθολογικά. Βλέποντάς τον νά πλησιάζει, ἡ Μιμή ἀποτραβιέται θέλοντας νά ἀποφύγει τήν σύγκρουση μαζί του. Τόν ἀκούει ὅμως νά ἀφηγεῖται στόν Μαρτσέλλο μία τελείως διαφορετική ἐκδοχή: οἱ σκληρές ζηλοτυπίες, ἐξηγεῖ ἐκεῖνος, δέν κρύβουν παρά τήν ἀνησυχία του γιά τήν σοβαρή κατάσταση τῆς υγείας της. Ὁ ἔντονος βῆχας προδίδει τήν κρυμμένη Μιμή, τήν ἴδια στιγμή πού τό γέλιο τῆς Μουζέττας παρασύρει τόν Μαρτσέλλο καί πάλι μέσα στήν ταβέρνα. Ἐξομολογούμενοι ἀκόμα μία φορά τόν ἔρωτά τους, ἡ Μιμή καί ὁ Ροντόλφο ἀποφασίζουν τελικά νά μείνουν μαζί μέχρι τήν ἀνοιξη, ἐνῶ ἡ Μουζέττα καί ὁ Μαρτσέλλο βγαίνουν ἀπό τήν ταβέρνα καυγαδίζοντας ἔντονα.

4η ΠΡΑΞΗ

Πίσω στήν σοφίτα τῶν μποέμ, ὁ Ροντόλφο καί ὁ Μαρτσέλλο συζητοῦν γιά τή Μιμή καί τή Μουζέττα. Ἔρχονται ὁ Κολλίνε καί ὁ Σονάρ. Οἱ τέσσερις φίλοι ἀρχίζουν τά παιχνίδια καί τούς ἀστεϊσμούς μέχρι τήν ὥρα πού φθάνει ἔντρομη ἡ Μουζέττα. Τούς ἀναγγέλλει πώς ἡ Μιμή εἶναι βαριά ἄρρωστη. Βοηθοῦν τήν κοπέλα νά περάσει μέσα καί ἀποφασίζουν νά πωλήσουν τα ὑπάρχοντά τους προκειμένου νά ἐξοικονομήσουν χρήματα γιά νά καλέσουν ἕναν γιατρό. Μόνοι, ὁ Ροντόλφο καί ἡ Μιμή θυμοῦνται τήν πρώτη τους συνάντηση. Ὅταν ἐπιστρέφουν οἱ ὑπόλοιποι ἡ Μιμή λιποθυμᾷ. Μόλις ὁ Σονάρ ἀνακαλύπτει πώς δέν πρόκειται νά ξυπνήσει ἀπό τόν γαλήνιο ὕπνο της ὁ Ροντόλφο ξεσπᾷ καί ἡ αὐλαία πέφτει.

«**ΝΑΜΠΟΥΚΟ**» τοῦ Τζουζέππε Βέρντι.

ΜΕΡΟΣ Α': «ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ»

Ὁ Ἀσσυριακός στρατός τοῦ Ναβουχοδονόσορα πολιορκεῖ τήν πόλη καί οἱ Ἑβραῖοι καταφεύγουν στό ναό τοῦ Σολομῶνα. Ὁ ἀρχιερέας Ζαχαρίας ἐμψυχώνει τόν λαό του. Ὡς ὄμηρο ἔχει στά χέρια του τήν Φενένα, κόρη τοῦ Ἀσσύριου ἡγεμόνα. Τήν ἐμπιστεύεται στόν Ἰσμαήλ. Οἱ δύο νέοι εἶχαν γνωριστεῖ παλαιότερα καί ἀπό καιρό εἶναι ἐραστές. Μέσα ἀπό τήν σχέση αὐτή, ἡ Φενένα γνώρισε τόν θεό τῶν Ἑβραίων. Στό ναό εἰσβάλλουν στρατιῶτες ὑπό τήν Ἀμπιγκαήλε, πολεμόχαρη πρεσβύτερη κόρη τοῦ Ναβουχοδονόσορα. Εἶναι καί αὐτή ἐρωτευμένη μέ τόν Ἰσμαήλ καί ὑπόσχεται νά σεβαστεῖ τούς Ἑβραίους ἐάν ὁ νέος τήν ἀκολουθήσει. Εἰσβάλλει ὁ Ναβουχοδονόσορ. Ὁ Ζαχαρίας ἀπειλεῖ νά θανατώσει τή Φενένα, πού σῶζεται ὅμως ἀπό τόν Ἰσμαήλ καί ἐπιστρέφει στόν πατέρα της. Ὁ βασιλιάς καί ἡ Ἀμπιγκαήλε ἐξαπολύουν ἀπειλές ἐνῶ οἱ Ἑβραῖοι ἀναθεματίζουν τόν Ἰσμαήλ.

ΜΕΡΟΣ Β': «Ο ΑΣΕΒΗΣ»

ΣΚΗΝΗ 1η

Στά ἀνάκτορα. Ἀποκαλύφθηκε πώς ἡ Ἀμπιγκαήλε εἶναι κόρη σκλάβων. Ἔτσι, κατά τήν ἀπουσία τοῦ βασιλιᾶ ὀρίζεται ὡς ἀντικαταστάτης του ἡ Φενένα. Ἡ Ἀμπιγκαήλε ἔχει ὑποκλέψει τό ἔγγραφο πού πιστοποιεῖ τήν καταγωγή της. Ἐπιπλέον, ὁ ἀρχιερέας τοῦ Βάαλ συμμαχεῖ μαζί της, διαδίδει πώς ὁ βασιλιάς πέθανε στό πεδίο τῆς μάχης καί ζητᾷ νά ἀναλάβει ἐκείνη καθήκοντα στή θέση του.

ΣΚΗΝΗ 2η

Σέ ἄλλη αἴθουσα τοῦ ἀνακτόρου ὁ Ζαχαρίας μελετᾷ τίς γραφές καί προσεύχεται νά τοῦ δοθεῖ τό χάρισμα τῆς προφητείας. Ἀποκαλύπτει πώς ἡ Φενένα ἀσπάσθηκε τήν πίστη του καί ἐπομένως συμπαρατάσσεται πλέον μέ τούς Ἑβραίους. Τά νέα γιά τόν θάνατο τοῦ βασιλιᾶ

φθάνουν. Ἡ Ἀμπιγκαήλε ἔρχεται νά ἀμφισβητήσῃ τήν ἐξουσία τῆς Φενένα καί ἐκπλήσσεται ὅταν ἀντικρίξῃ ξαφνικά τόν ἴδιον τόν βασιλιά. Ὁ Ναβουχοδονόσορ διατάξῃ Ἑβραίους καί Ἀσσύριους νά τόν ὑμνήσουν ὡς θεό, καί τήν ἴδια στιγμή σωριάζεται στή γῆ ἀπό κεραυνό πού τόν κτυπᾷ. Ζητᾷ βοήθεια. Ἡ Ἀμπιγκαήλε βρίσκει τήν εὐκαιρία νά ἀρπάξῃ τό στέμμα καί νά δοξάσῃ τόν Βάαλ.

ΜΕΡΟΣ Γ': «Η ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ»

ΣΚΗΝΗ 1η

Στούς περίφημους «κρεμαστούς κήπους» οἱ Βαβυλώνιοι ἐπευφημοῦν τήν Ἀμπιγκαήλε, ἐνῶ ὁ ἀρχιερέας τους ἀπαιτεῖ νά θανατωθοῦν ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι μέ πρώτη τήν Φενένα. Ἐμφανίζεται ὁ Ναμποῦκο, ἀτημέλητος καί ἐκτός ἑαυτοῦ, προσπαθῶντας νά ἀνακτῆσῃ καί πάλι τήν ἐξουσία του. Ἡ Ἀμπιγκαήλε τόν πείθει νά ὑπογράψῃ τήν θανατική καταδίκη. Ἀμέσως μετά ὁ βασιλιάς κατάλαβε τί ἔκανε καί βλέποντας τήν Ἀμπιγκαήλε νά καταστρέφῃ τό ἔγγραφο πού βεβαίωνε τήν ταπεινή καταγωγή της, ζητᾷ συγχώρεση.

ΣΚΗΝΗ 2η

Στίς ὄχθες τοῦ Εὐφράτη οἱ Ἑβραῖοι νοσταλγοῦν τή χαμένη τους πατρίδα. Ὁ Ζαχαρίας προφητεύει τήν πτώση τῆς Βαβυλωνίας.

ΜΕΡΟΣ Δ': «ΤΟ ΣΥΝΤΕΤΡΙΜΜΕΝΟ ΕΙΔΩΛΟ»

ΣΚΗΝΗ 1η

Σέ αἶθουσα τῶν ἀνακτόρων ὁ Ναβουχοδονόσορ ξυπνᾷ ἀπό τόν ταραγμένο ὕπνο του καί ἀκούει τήν πομπή πού ὀδηγεῖ τήν Φενένα στόν θάνατο. Σάν ἀπό θαῦμα ἀντιλαμβάνεται πώς ὁ μόνος ἀληθινός θεός εἶναι ὁ Ἰεχωβάς καί προσεύχεται σέ αὐτόν. Ἐχοντας πλέον σώας τās φρένας, ὁ βασιλιάς ἡγρεῖται καί πάλι τοῦ στρατεύματος.

ΣΚΗΝΗ 2η

Στούς κρεμαστούς κήπους ἡ Φενένα καί οἱ Ἑβραῖοι προσεύχονται. Τή στιγμή πού εἰσέρχεται ὁ Ναβουχοδονόσορ τό ἄγαλμα τοῦ Βάαλ σωριάζεται καί ὅλοι ὑμνοῦν τόν Ἰεχωβά. Στό μεταξύ ἡ Ἀμπιγκαήλε παίρνει δηλητήριο: ζητᾷ συγχώρεση ἀπό τή Φενένα καί πεθαίνει μέ τόν φόβο τοῦ Θεοῦ.

«Η ΑΡΙΑΔΝΗ ΣΤΗ ΝΑΞΟ» τοῦ Ρίχαρντ Στράους

Ἡ Ὅπερα

Στήν Νάξο, ὅπου ἐπιστρέφοντας ἀπό τήν Κρήτη ὁ Θησέας ἐγκατέλειψε τήν Ἀριάδνη, ἡ κόρη τοῦ Μίνωα κοιμᾶται. Τήν προσέχουν ἡ Ναϊάδα, ἡ Δρυάδα καί ἡ Ἥχῳ. Ἡ Ἀριάδνη ξυπνᾷ.

καί ἀπαρηγόρητη δέν μπορεί νά ἀναλογισθεῖ τίποτε ἄλλο ἐκτός ἀπό τήν προδοσία τοῦ Θησέα: ἀποζητᾷ τήν λύτρωση στόν θάνατο. Ἐμφανίζεται ἡ εὐθυμη ομάδα τῆς Commedia dell' arte, πού ἀρνεῖται νά πάρει στά σοβαρά τήν θλίψη της. Ὁ Ἀρλεκίνος ἀναλαμβάνει νά τήν κάνει νά χαμογελάσει. Ἄδικος κόπος. Ἡ Ἀριάδνη ὑμνεῖ τήν ἀγνότητα τοῦ Βασιλείου τῶν Νεκρῶν καί καλεῖ τόν Ἑρμῆ νά τήν ὀδηγήσει σέ αὐτό. Ὁ Ἀρλεκίνος καί ἡ παρέα του ἐπιμένουν χωρίς ἀποτέλεσμα. Ἡ Τζεραμπινέτα τούς διώχνει. Ἀποφασίζει νά ἀναλάβει ἡ ἴδια δράση καί νά μιλήσει στήν Ἀριάδνη ὡς γυναῖκα πρὸς γυναῖκα. Ἀρχίζει νά τῆς ἐξηγεῖ πῶς ἐκτός ἀπό τόν Θησέα ὑπάρχουν καί ἄλλοι ἄνδρες σέ αὐτό τόν κόσμο. Ἀδιάφορη ἡ Ἀριάδνη ἀποσύρεται στό σπήλαιο καί ἀφήνει τήν Τζεραμπινέτα νά ὀλοκληρώσει τίς θεωρίες μαζί μέ τούς συντρόφους της.

Γεμάτες ἐνθουσιασμό οἱ τρεῖς νύμφες ἀναγγέλλουν τήν ἀφίξη τοῦ Βάχχου, πού ξέφυγε ἀπό τά μάγια τῆς Κίρκης. Στήν ἀρχή, ἀντικρίζοντας τήν Ἀριάδνη ὁ θεός νομίζει πῶς βλέπει καί πάλι τήν κόρη τοῦ Ἥλιου καί τῆς Περσηίδας, ἐνῶ ἀπό τήν δική της πλευρά, ἡ Ἀριάδνη ἀρχικά πιστεύει πῶς πρόκειται γιά τόν Θησέα καί στήν συνέχεια γιά τόν Ἑρμῆ. Σταδιακά ὁ ἕνας ἀναγνωρίζει τόν ἄλλον καί μαζί ἀφήνονται σέ ἕνα ἐκστατικό ἐρωτικό ντουέτο. Ἡ Τζεραμπινέτα σχολιάζει πῶς εἶχε δίκιο: τόν παλαιό ἔρωτα διαδέχτηκε ἤδη ὁ νέος.

«Ο ΜΑΓΙΚΟΣ ΑΥΛΟΣ» τοῦ Μότσαρτ.

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

Ὁ πρίγκιπας Ταμίνο, κυνηγώντας στό δάσος, παραπλανήθηκε κι ἔχασε τόν δρόμο του. Ἐαφνικά κατάλαβε ὅτι ἕνα πελώριο φίδι τόν ἀκολουθοῦσε. Μάταια φώναξε βοήθεια κι ἄρχισε νά παλεύει μέ τό φίδι. Ἀπό στιγμή σέ στιγμή κινδυνεύει νά πέσει θῦμα του. Τήν τελευταία στιγμή, ἐνῶ πέφτει ἐξαντλημένος, τόν σώζουν οἱ τρεῖς Κυρίες τῆς Βασίλισσας τῆς Νύχτας πού σκοτώνουν τό θεριό μέ τά μαχαίρια τους κι ἔπειτα φεύγουν γιά ν' ἀναφέρουν τό συμβάν στή βασίλισσα τους. Ὁ Ταμίνο συνέρχεται καί βλέπει μπροστά του τόν κυνηγό τῶν πουλιῶν, Παπαγκένο.

Ὁ Παπαγκένο μιλά στόν Ταμίνο γιά τή Βασίλισσα τῆς Νύχτας, ἀλλά τοῦ λέει πῶς αὐτός ἔπνιξε τό δηλητηριώδες φίδι. Οἱ τρεῖς κυρίες ἐμφανίζονται πάλι, μαλώνουν τόν Παπαγκένο καί γιά τιμωρία τῆς ψευτιάς του, τοῦ κλείνουν τό στόμα μέ μιά κλειδαριά καί δίνουν στόν Ταμίνο μιά εἰκόνα τῆς Παμίνα πού εἶναι κόρη τῆς βασίλισσας. Μέ τήν πρώτη ματιά, ὁ Ταμίνο ἐρωτεύεται φλογερά τήν κοπέλλα τῆς εἰκόνας. Μέσα σέ βροντές, ἐμφανίζεται ἡ Βασίλισσα τῆς Νύχτας καί προστάζει τόν Ταμίνο νά σώσει τήν κόρη της πού τήν ἔχει ἀρπάξει ἕνας δαίμονας.

Ἡ Βασίλισσα ἐξαφανίζεται, οἱ τρεῖς κυρίες ἐλευθερώνουν τόν Παπαγκένο ἀπό τήν κλειδαριά καί τοῦ λένε πῶς στό ἐξῆς θάνατι ἀκόλουθος καί συνοδός τοῦ πρίγκιπα Ταμίνο. Γιά ν' ἀντιμετωπίσουν κάθε κίνδυνο, δίνουν στόν Ταμίνο ἕναν μαγικό αὐλό, καί στόν Παπαγκένο

μιά σειρά από κουδουνάκια. Τρία πνεύματα με την μορφή τριών άγοριών θά τους δείχνουν τό δρόμο πρὸς τὸν πύργο του Ζαράστρο.

Ἡ Παμίνα ἐτοιμάζεται νά δραπετεύσει ἀναζητῶντας τὸν Ταμίνο, ἀλλὰ ὁ Μονόστατος πού τήν παρακολουθεῖ, τήν ἀρπάζει καί θέλει νά τήν κάνει δική του. Ἡ Παμίνα πέφτει λιποθυμισμένη. Καθὼς ὁ Μαῦρος κοιτάζει ἀπληστα τήν ἀναίσθητη κοπέλλα, ἐμφανίζεται ὁ Παπαγκένο. Τόσο ὁ μαῦρος, ὅσο καί ὁ Παπαγκένο τρομάζουν ἀπ' τήν παράξενη θέα ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου καί τό βάζουν στά πόδια. Ὁ Παπαγκένο ξαναγυρίζει καί διηγεῖται στήν Παμίνα, πού στό μεταξύ συνήλθε, πὼς ἡ μητέρα της ἔστειλε τὸν Ταμίνο νά τήν ἐλευθερώσει. Ἐξυμῶντας χαρούμενα τὸν ἔρωτα (ντουέττο) ἡ Παμίνα ἐτοιμάζεται ν' ἀκολουθήσει τὸν Παπαγκένο γιὰ νά βρεῖ τὸν σωτῆρα της.

Ὁδηγημένος ἀπὸ τὰ τρία ἀγόρια ὡς τό προαύλιο τοῦ Τεμένους τοῦ Ἡλίου, ὁ Ταμίνο μάταια προσπαθεῖ νά εἰσχωρήσει. Στήν τρίτη του προσπάθεια, ἐμφανίζεται ἓνας ἀκόλουθος τοῦ Ζαράστρο πού, μέ γλυκά λόγια, ἐξηγεῖ στὸν Ταμίνο πὼς ὁ Ζαράστρο δέν εἶναι καθόλου ὁ κακὸς δαίμονας, πού τοῦ περιέγραψε ἡ Βασίλισσα τῆς Νύχτας. Ὁ Ταμίνο ταραζεται ἀλλὰ ἡ λαχτάρα του γιὰ τήν Παμίνα μένει ἡ ἴδια. Παίζει τὸν αὐλό του, ἀπὸ μακριὰ ἀπαντάει ὁ Παπαγκένο, ὡστόσο δέν καταφέρνουν νά συναντηθοῦν, χάνονται μέσα στοὺς διαδρόμους τοῦ Τεμένους.

Ὁ Παπαγκένο μέ τήν Παμίνα ἐμφανίζονται ἀλλὰ τοὺς ξαφνιάζει ὁ Μονόστατος μέ τοὺς σκλάβους του πού ἔρχονται νά τοὺς συλλάβουν. Τότε ὁ Παπαγκένο βρίσκει γιὰ πρώτη φορά τήν εὐκαιρία νά δοκιμάσει τήν δύναμη ἀπὸ τὰ κουδουνάκια του. Στό παίξιμό τους οἱ σκλάβοι καί ὁ Μονόστατος μαγεύονται καί χορεύοντας τραγουδοῦν καί ἀποχωροῦν ἤρεμα.

Τὴν ἴδια στιγμή ἀκούγεται ἐπιβλητικὴ πομπή, οἱ σάλπιγγες καί τὰ τύμπανα τῆς ἀκολουθίας του Ζαράστρο πού πλησιάζει.

Ἡ Παμίνα τοῦ ὁμολογεῖ πὼς ἐπιχείρησε νά δραπετεύσει. Ὁ Ζαράστρο τήν συγχωρεῖ ἀλλὰ τῆς ἀρνιέται τήν ἐλευθερία. Στό μεταξύ, ὁ Μονόστατος ἀνακάλυψε τὸν Ταμίνο καί τὸν φέρνει μπροστά στὸν Ζαράστρο. Ἡ Παμίνα πέφτει στήν ἀγκαλιά τοῦ Ταμίνο, ὅμως δέν σήμανε ἀκόμα ἡ ὥρα τῆς ἔνωσής τους. Ὁ Μονόστατος διαμαρτύρεται, ἀναφέρει τίς ὑπηρεσίες πού ἔχει προσφέρει, ἀλλὰ παίρνει ἄλλη ἀμοιβή ἀπ' αὐτὴν πού εἶχε ἐλπίσει. Κατὰ διαταγή τοῦ Ζαράστρο, οἱ δύο ξένοι, ὁ Ταμίνο καί ἡ Παμίνα, ὀδηγοῦνται στό Τέμενος τῆς Δοκιμασίας.

ΠΡΑΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

Ὁ Ζαράστρο ἔχει συγκαλέσει τοὺς ἱερεῖς τοῦ Ἡλιακοῦ Τεμένους γιὰ νά τοὺς ἐξηγήσει γιατί φέρεται ἔτσι: ὁ Ταμίνο θά χρειαστεῖ ν' ἀποδείξει τὴ δύναμη τοῦ χαρακτήρα του, κατὰ πόσο ἢ ὄχι ἀξίζει νά γευτεῖ τήν εὐτυχία τῶν μυημένων. Οἱ ἱερεῖς ἴκετεύουν τήν εὐλογία τῶν θεῶν γιὰ τοὺς δυὸ ἀγαπημένους.

Στό προαύλιο τοῦ Τεμένους τῆς Δοκιμασίας, ὁ Ταμίνο δηλώνει στὸν ἱερέα πού τὸν συνοδεύει, πὼς εἶναι πρόθυμος νά ὑποστεῖ ὅλες τίς δοκιμασίες. Πιὸ δύσκολα τὰ βρίσκει ὁ

δεύτερος ιερέας μέ τόν Παπαγκένο πού τοῦ ζητάει μιά Παπαγκένα. Πρώτη δοκιμασία εἶναι ἡ ἐπιβολή σιωπῆς. Ὁ Ταμίνο κρατάει τή σιωπή, μ' ὄλο πού οἱ τρεῖς κυρίες τῆς Βασίλισσας τῆς Νύχτας προσπαθοῦν τό ἀντίθετο. Ἀντίθετα, ὁ Παπαγκένο φλυαρεῖ παρ' ὄλο πού ἀπειλεῖται νά τιμωρηθεῖ μέ κεραυνούς καί ἀστραπές.

Νύχτα, στόν κῆπο, ἡ Παμίνα κοιμᾶται. Τήν πλησιάζει γεμᾶτος πόθο ὁ Μονόστατος ἀλλά ἡ ἐμφάνιση τῆς Βασίλισσας τῆς Νύχτας τόν ἐμποδίζει νά φιλήσει τήν κοιμισμένη κοπέλλα. Ἡ βασίλισσα δίνει στήν κόρη της ἕνα μαχαίρι μέ τήν ἐντολή νά σκοτώσει τόν Ζαράστρο καί νά τῆς παραδώσει τόν Βασιληά τοῦ Ἡλίου.

Ὁ Μονόστατος, πού εἶχε κρυφακούσει τήν συνομιλία, προσφέρεται ὡς βοηθός, ἡ Παμίνα ὁμως ἀρνεῖται. Ἐξάλλος ἀπό θυμό, ὁ μαῦρος ὀρμάει νά τήν σκοτώσει ἀλλά ἐμφανίζεται ὁ Ζαράστρο καί τόν διώχνει. Ἐνῶ ἡ Παμίνα παρακαλεῖ τόν Ζαράστρο γιά τήν μητέρα της, ἐκεῖνος τῆς λέει πώς στόν κύκλο τῶν μεμυημένων, τό αἶσθημα τῆς ἐκδίκησης εἶναι ἄγνωστο.

Σ' ἕνα θολωτό ὑπόγειο ὁ Ταμίνο καί ὁ Παπαγκένο ξαναπερνοῦν τή δοκιμασία τῆς σιωπῆς. Ἐνῶ ὁ Ταμίνο σωπαίνει, ὁ Παπαγκένο φλυαρεῖ μέ μιά γριά γυναῖκα πού τοῦ προσφέρει ἕνα κύπελλο νερό. Τή στιγμή πού ἡ γριά θέλει νά βγάλει τήν μάσκα της καί νά δείξει πώς εἶναι ἡ Παπαγκένα, μιά βροντή πέφτει καί τήν τρομάζει. Γιά παρηγοριά τοῦ Παπαγκένο, τά τρία ἀγόρια φέρνουν ἕνα πανέρι μέ διαλεχτά φαγητά πού ὁ πεινασμένος τρώει μέ μεγάλη ὄρεξη. Στό μεταξύ ἐμφανίζεται ἡ Παμίνα πού μπροστά στή σιωπή τοῦ Ταμίνο, νομίζοντας πώς ἄλλαξαν τά αἰσθήματά του, βυθίζεται στήν ἀπελπισία. Ἀκόμα καί τό παράπονό της δέν κατορθώνει νά λύσει τή σιωπή τοῦ ἀγαπημένου.

Οἱ ἱερεῖς, μαζεμένοι, ἐκφράζουν τήν ἐλπίδα πώς σέ λίγο ὁ πρίγκιπας Ταμίνο θάναί ἄξιος τῶν μεμυημένων. Ὁ Ταμίνο καί ἡ Παμίνα συναντιοῦνται μπροστά στόν Ζαράστρο γιά ἕναν ὑποτιθέμενο τελευταῖο ἀποχαιρετισμό. Ὅταν ὄλοι φεύγουν, ἐμφανίζεται ὁ Παπαγκένο πού γιά ἕνα ποτήρι καλό κρασί, παρατάει ὄλες τίς σοφίες. Βάζει μπρός τά κουδουνάκια του καί τραγουδάει. Ἡ γριά γυναῖκα ἐμφανίζεται πάλι καί λέει πώς ὁ Παπαγκένο θά μείνει γιά πάντα φυλακισμένος, ἂν δέν τήν πάρει γυναῖκα του. Ὁ Παπαγκένο δέν πολυσυλλογίζεται καί δέχεται. Ἡ μάσκα πέφτει, νέα καί ὁμορφη στέκεται μπροστά του ἡ Παπαγκένα. Πρίν ὁμως προφτάσουν ν' ἀγκαλιαστοῦν, τούς χωρίζει ἕνας ἱερέας.

Στό δάσος μέ τίς φοινικιές, τά τρία ἀγόρια ὑμνοῦν τήν ἀνατολή τοῦ ἡλίου καί βλέπουν νά πλησιάζει ἡ Παμίνα. Εἶναι ἀπελπισμένη, νομίζει πώς ὁ Ταμίνο τήν πρόδωσε καί θέλει νά σκοτωθεῖ μέ τό μαχαίρι πού τῆς ἔχει δώσει ἡ μητέρα της. Τά τρία ἀγόρια τήν ἐμποδίζουν καί τήν βεβαιώνουν πώς θά τήν ὀδηγήσουν στήν ἀγκαλιά του Ταμίνο.

Ὁ Ταμίνο ὀδηγεῖται μπροστά στίς Τρομαχτικές Πύλες πού, θαρραλέα, θέλει νά τίς διαβεῖ. Ἡ Παμίνα τρέχει κοντά του γιά νά συμεριστεῖ μέ τόν ἀγαπημένο της τή δοκιμασία σέ νερό καί σέ φωτιά. Μέ τούς ἤχους τοῦ μαγικοῦ αὐλοῦ, διαβαίνουν καί ὑπερνικοῦν ὄλες τίς δοκιμασίες. Οἱ ἱερεῖς διώχνουν τά πνεύματα τῆς πυρᾶς καί τοῦ νεροῦ, καί γίνεται ἡ τελική δοκιμασία στό Ναό τῆς Ἴσιδος, ὅπου ὁ Ταμίνο βγαίνει θριαμβευτής.

Ἀπελπισμένος, ὁ Παπαγκένο γυρεῖ τήν Παπαγκένα πού ἐξαφανίστηκε, καί πού μάταια τήν φωνάζει. Τότε ἀποφασίζει βάζοντας τέλος στή ζωή του νά κρεμαστεῖ ἀπό τά κλαδιά ἑνός δέντρου. Τά τρία ἀγόρια τοῦ θυμίζουν τά κουδουνάκια του. Οἱ ἤχοι τους φέρνουν ἀμέσως

τήν Παπαγκένα. Εύτυχισμένοι οί δυό τους, εἶναι τώρα ἕνα χαρούμενο ζευγάρι πού ὄνειρεύεται πολλά παιδιά.

Ἀκολουθώντας τίς ὁδηγίες τοῦ μαύρου Μονόστατος, ἡ Βασίλισσα τῆς Νύχτας μέ τίς κυρίες τῆς, γυρεύει νά εἰσχωρήσει στό Τέμενος τῆς Ἰσιδος. Μά ἐνῶ οἱ ἀκόλουθοί τῆς τήν προσκυνοῦν κιόλας σάν τήν μέλλουσα κυρίαρχο, ἀστραπές καί βροντές ἐκσφενδονίζουν ὅλους τούς εἰσβολεῖς στό αἰώνιο σκοτάδι.

Στόν ὀλόλαμπρο ναό τοῦ Ἥλιου ὁ Ζαράστρο ὑποδέχεται τό καθαγιασμένο ζευγάρι πού συνενώνει τήν ὁμορφιά μέ τή σοφία. Τό Καλό νίκησε τό Κακό. «Οἱ ἀχτίδες τοῦ Ἥλιου ἐκμηδενίζουν τίς δυνάμεις τοῦ κακοῦ», μέ αὐτά τά λόγια τελειώνει τό ἔργο.

«Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ» τοῦ Ἡλία Καπετανάκη.

Ἄμπρος Θυμέλης, ἡ σύζυγός του Πηνελόπη, ἡ πανάσχημη ἀδελφή του Θεώνη καί τά δύο τους παιδιά Θεόδωρος καί Μαγδαληνή ζοῦν σέ μιά μικρή πόλη τῆς ἐλληνικῆς ἐπαρχίας.

Ἄμπρος συγχρωτίζεται μέ τούς τοπικούς, πολιτικούς παράγοντες καί βουλευτές, προσπαθώντας, μέσω ρουσφετιῶν καί ἐξαγορᾶς ψήφων, νά ἐξασφαλίσει μιά καλύτερη θέση, διοικητική ἢ κυβερνητική, εἰ δυνατόν στήν Ἀθήνα. Καί τά καταφέρνει, μέσω τοῦ βουλευτῆ Κλέωνα. Ἐρχονται οἰκογενειακῶς στήν Ἀθήνα (μαζί καί οἱ ὑπηρέτες Κωνσταντῆς καί Μαρουσώ), ὅπου ὁ Θυμέλης διορίζεται Γενικός Γραμματέας, θέση ἐπίλεκτη γιά τόν ἴδιον καί τούς δικούς του, πού ἐνστερνίζονται πιά πλήρως τά ἥθη καί τά ἔθιμα τῆς πρωτεύουσας, ντύνονται πολυτελῶς, ἀποβάλλουν τό ἐπαρχιώτικο accent, μιλοῦν πιά, ἀνάκατα μέ τά... ἐλληνικά τῆς Ἀθήνας, καί Γαλλικά καί ρέπουν ὀλοταχῶς (κυρίως, ἡ Πηνελόπη καί τά παιδιά) πρὸς τόν ἔκλυτο βίο. Ἐοδεύουν ἀπίστευτα χρήματα, ποντάρουν ποσά ἀμύθητα σέ μετοχές μεγαλοπαραγόντων, γίνονται ἀγενεῖς, ἀπρεπεῖς, ἀκατάδεκτοι.

Ἄπροκοθῆρας Ζώρζ κλέβει ὅλες τίς μετοχές τοῦ Θυμέλη, σέ συνεργασία μέ τόν ἄσωτο υἱό του, καί ἀλκοολικό, πλέον Θεόδωρο (πού ἀφήνει κάθε βράδυ περιουσίες ὀλόκληρες στά πόδια τῆς καμπαρετζοῦς Λιλῆς) καί πουλάει ἔρωτα, τόσο στή νεαρή Μαγδαληνή, ὅσο καί στήν Θεώνη, λέγοντας πώς τίς λατρεύει καί θά φύγει μαζί τους μακριά, ξεγελώντας τες. Ὅμως, ἡ ἀφιξη τοῦ Στρατήγη, φίλου τοῦ Ἄμπρου καί συμπατριώτη του καί τοῦ πρώην ἀρραβωνιαστικοῦ τῆς Θεώνης, Μίχου, ξεκαθαρίζει τά πράγματα καί ὁ Θυμέλης ἀνοίγει ἐπί τέλους τά μάτια του καί καταλαβαίνει σέ τί φοβερές παγίδες ξιπασιάς ἔπεσε. Χρεωκοπημένη πιά ἡ οἰκογένεια θά ξαναγυρίσει στήν παλιά τῆς, συνηθισμένη, ἀγνή ζωή.

ΝΙΚΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

29 Νοεμβρίου 2023